

зации рассматривалась в нескольких вариантах, как входная, в динамике развития и выходная на конец года.

В пакете MCAD вводятся матрица ресурсов $A(B)$ по пяти проектам, векторы ограничений (c, a_1, b_1, x) , а также вектор целевой функции, которая представляется $f(x) = -(d \cdot x)$.

Исходный вариант решается с помощью встроенной функции $\text{minimize}(f, x)$ и дальше методом ветвей и границ находится целочисленное решение, обеспечивающее реализуемость входящих в него проектов строительной организацией с получением максимально чистой прибыли. В оптимальном варианте, включение в ПОС-П первого, второго и третьего проектов обеспечивают строительной организации 205 тыс. грн. чистой прибыли.

Далее, вводя в вектор ограничений производственной мощности строительной организации изменение, представляется возможным оценить резервы последней по ресурсам и необходимый прирост мощности по вариантам развития.

Предложенная методика оценки реализуемости проектов строительной подрядной организацией с использованием пакета MCAD открывает возможности для многовариантной оценки в ПОС – П годовой программы и увеличение чистой прибыли в условиях рынка.

1.Васильева В.М., Панибратова Ю.П. Управление строительными инвестиционными проектами. – М.: АСВ, 1997. – 306 с.

2.Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия. – К.: Эльфа, Ника-Центр, 2003. – 470 с.

3.Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. Управление проектами. – М.: Экономика, 2001. – 573 с.

Получено 28.04.2004

УДК 658.011

О.В.КОЗИРЄВА, П.П.ЖУКОВ, канд. екон. наук
Національний фармацевтичний університет, м.Харків

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ

Обґрунтовані показники, що входять до складу організаційно-економічної стійкості фармацевтичного підприємства. Розраховано стійкість фармацевтичного підприємства за структурно-ієрархічного методу. Побудовано залежність між соціально-економічним потенціалом (СЕП) фармацевтичного підприємства і його стійкістю.

Визначення поняття „потенціал” має не тільки важливе наукове, а й практичне значення, оскільки уявлення про його зміст визначає підхід до його оцінки, вимірювання й управління, що підтверджується в пра-

цях економістів [1-5].

В умовах ринкової економіки важливим для фармацевтичних підприємств є його організаційна та економічна стійкість, тобто забезпечення взаємозв'язку управління його доходами з вимогами ринку.

Організаційно-економічна стійкість фармацевтичного підприємства – це аналіз усіх виробничо-фінансових процесів, а також усієї сукупності альтернативних варіантів заходів, впровадження яких у виробництво покращує цей показник. При цьому управління інтегральним показником стійкості походить з позиції покращання однієї з важливіших характеристик виробничо-економічних систем – ефективності діяльності підприємства, тобто співвідношення витрат і результатів функціонування системи:

$$E = P - Z \rightarrow \max, \quad (1)$$

де P – вартісна оцінка результатів виробничо-господарської діяльності за період T ; Z – витрати на виробничо-господарську діяльність фармацевтичних підприємств за період T .

Вартісна оцінка результатів виробничо-господарської діяльності фармацевтичного підприємства за період T визначається за формулою

$$P = \sum_{i=1}^n \int_{t_1}^{t_2} N_i(t) C_i(t) dt, \quad (2)$$

де C_i – ціна лікарських засобів; $N_i(t)$ – обсяг реалізації лікарських засобів.

Витрати на виробничо-господарську діяльність фармацевтичного виробництва за період T :

$$Z = Z_{const} + Z_{var} + Z_{inv}, \quad (3)$$

де Z_{const} – постійні витрати; Z_{var} – змінні витрати; Z_{inv} – витрати на інвестування.

Організаційно-економічна стійкість фармацевтичного підприємства містить локальні показники його виробничо-господарської діяльності. Для формування інтегрального показника організаційно-економічної стійкості фармацевтичного підприємства використовується структурно-ієрархічний метод.

В структурі інтегрального показника організаційно-економічної стійкості підприємства виділяють такі елементи:

- 1) середовище функціонування фармацевтичного підприємства;
- 2) блоки показників, що характеризують стійкість фармацевтичного підприємства;

- 3) укрупнене групування показників;
- 4) базові показники;
- 5) довідкові показники;
- 6) відносні показники і алгоритми їх формування;
- 7) локальні показники стійкості функціонування підприємства;
- 8) узагальнюючі показники стійкості функціонування фармацевтичного підприємства;
- 9) інтегральний показник стійкості функціонування фармацевтичного підприємства.

Схему структурно-ієрархічного метода формування інтегрального показника стійкості фармацевтичного підприємства наведено на рис.1.

Показники, що характеризують стійкість фармацевтичного підприємства наведені в таблиці.

Структурно-ієрархічна схема формування інтегрального показника стійкості фармацевтичного підприємства

Блоки показників, що характеризують стійкість фармацевтичного підприємства	Показники фінансово-економічної стабільності фармацевтичного підприємства	Показники виробничо-господарської діяльності фармацевтичного підприємства
Укрупненні показники	-	Показники виробничо-технологічного потенціалу
Базові показники	1) сума усіх зобов'язань за позиченими засобами $S_{пз}$ - власні засоби підприємства $S_{вз}$ - сума довгострокових позичених засобів $S_{дпз}$ - сума довгострокових кредитів K_d - власні оборотні засоби $S_{оз}$ - сума джерел внутрішніх засобів $S_{двз}$ - сума накопичень амортизації A - первісна сума амортизуемого майна S_a - вартість всього майна підприємства S_k - знос основних засобів $I_{оз}$ - сума засобів першої ступені платоспроможності $S_{кр}$	1) обладнання: - віковий стан технологічного обладнання - рівень прогресивного обладнання і його структура - рівень планово-попереджувального обслуговування і ремонту обладнання - рівень транспортно-складського забезпечення 2) технологія: - рівень технічної підготовки виробництва - рівень прогресивності технологічних процесів за стадіями виробництва - рівень забезпечення якості - рівень метрологічного забезпечення

Продовження таблиці

		<p>3) організація виробництва</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень спеціалізації цехів - рівень ритмічності виробництва - рівень завантаження виробничих ресурсів - рівень планування і контролю - рівень кваліфікації кадрів - віковий склад кадрів - рівень підготовки і перепідготовки кадрів
Довідкові показники	-	<p>1) середньорічна вартість промислово-виробничих фондів</p> <p>2) знос промислово-виробничого обладнання</p> <p>3) норма амортизації</p> <p>4) строк служби промислово-виробничого обладнання та причини його дострокової заміни</p>
Відносні показники і алгоритми їх формування	<p>Коефіцієнти:</p> <p>1) власні і позичені засоби $K_1 = S_{пз} / S_{вз}$</p> <p>2) довгострокове залучення позичених засобів $K_2 = K_d / (S_{вз} + S_{дпз})$</p> <p>3) маневровість власних засобів $K_3 = S_{вз} / S_{пз}$</p> <p>4) накопичення амортизації $K_4 = A_i / S_a$</p> <p>5) реальна вартість основних і матеріальних оборотних засобів у майні підприємства $K_5 = S_{оу} / S_M$</p> <p>6) реальна вартість основних засобів $K_6 = (S_{оу} - I_{оу}) / S_M$</p> <p>7) платіжна готовність $K_7 = S_i / S_{i\text{ср}}$</p>	<p>Коефіцієнти:</p> <p>1) професійно-кваліфікаційне відношення $K_{числ} = \bar{q}_{кв} / \bar{q}$</p> <p>2) використання виробничих ресурсів $K_p = M_{факт} / M_{вик}$</p> <p>3) новизна використаної технології $K_{тех} = R_{i,max} / R_k$</p> <p>4) новизна системи контролю якості $K_{як} = R_{к,max} / R_k$</p> <p>5) втрати ОП $K_4 = R_{i,max} / R_{нофакт}$</p> <p>6) нереалізовані можливості виробництва ОП $K_5 = N_{i,max} / R_{нофакт}$</p>
Локальні показники стійкості функціонування фармацевтичного підприємства	Фінансово-економічна стійкість фармацевтичного підприємства $I_{фе}$	виробничо-технологічний потенціал $I_{втт} = K_{числ} K_p K_{тех} K_{як}$
Інтегральний показник стійкості	$J = K_1 I_{фе} + K_2 I_{втт}$	

Між інтегральним показником організаційно-економічної стійкості фармацевтичного підприємства і інтегральним показником СЕП існує певна залежність: чим вище стійкість фармацевтичного підприємства, тим вищий його соціально-економічний потенціал, та, навпаки, чим нижче стійкість фармацевтичного підприємства, тим нижчий його соціаль-

но-економічний потенціал.

Рис.1 – Алгоритм структурно-ієрархічного методу формування інтегрального показника стійкості фармацевтичного підприємства

Залежність між інтегральним показником організаційно-економічної стійкості фармацевтичного підприємства і інтегральним показником СЕП наведено на рис.2.

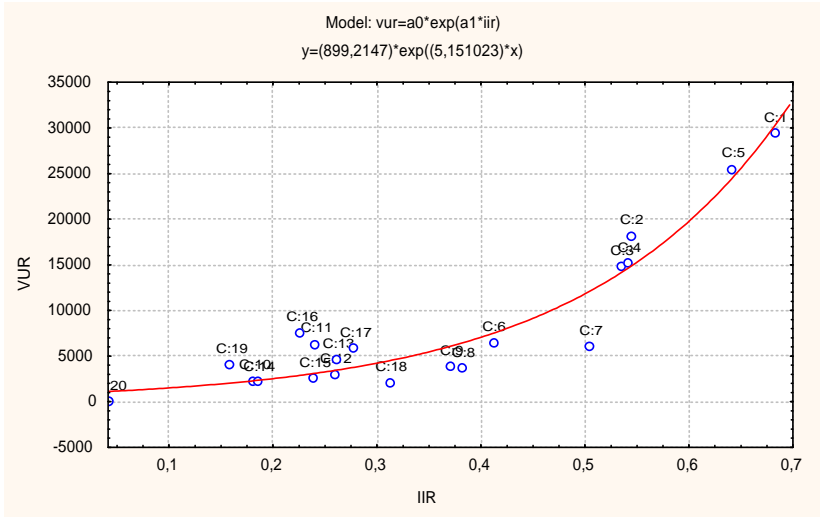

Рис.2 – Графік залежності стійкості фармацевтичного підприємства від його соціально-економічного потенціалу

Таким чином, проведені дослідження свідчать про існування певної залежності між організаційно-економічною стійкістю і накопиченим соціально-економічним потенціалом фармацевтичного підприємства.

1.Адимбаев Т.А. Экономический потенциал и эффективность его использования. – Алма-Ата: Наука, 1990. – 369 с.

2.Иванов Н.И., Левина Е.В., Михальская В.А. и др. Производственный потенциал: обоснование и использование. – К.: Наук. думка, 1989. – 254 с.

3.Одегов Ю.Г. Трудовой потенциал предприятия: пути эффективного использования / Ю.Г.Одегов, В.Б.Бычин, К.Л.Андреев; Под ред. Н.А.Иванова. – Саратов: Изд-во Сарат. ун-та, 1991. – 172 с.

4.Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління // Вісник Української академії державного управління при Президентові України. – 1998. – № 2. – С. 262 – 271.

5.Федонін О.С., Репіна І.М., Олексик О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 316 с.

Отримано 29.04.2004